

Miejski Program Wspierania Rodziny na lata 2012-2014 na terenie miasta Międzyrzec Podlaski

1. Wstęp

Samorząd miasta Międzyrzec Podlaski realizuje zadania dotyczące wspierania rodziny oraz współdziała w zapewnieniu rodzinie właściwej pomocy w sytuacjach kryzysowych poprzez system profilaktyki i opieki nad dzieckiem i rodziną. W ramach współpracy instytucjonalnej i środowiskowej, w oparciu o założenia ustawowe w zakresie pomocy społecznej, przeciwdziałania uzależnieniom, przeciwdziałania przemocy w rodzinie oraz wielu innych, podejmowane są działania mające na celu wzmocnienie rodziny w jej funkcjach opiekuńczo-wychowawczych, kulturowych i społecznych.

Rada Miasta Międzyrzec Podlaski dostrzegając wagę i znaczenie spójnej polityki prorodzinnej, przewidziała zadania na rzecz dzieci i rodziny w opracowaniach strategicznych dotyczących rozwoju lokalnego i polityki społecznej, zawarte w:

- 1- Strategii Rozwoju Miasta na lata 2007-2015
- 2- Strategii Integracji i Polityki Społecznej na lata 2004 -2015
- 3- Systemie profilaktyki i opieki nad dzieckiem i rodziną na lata 2008 – 2015
- 4- Miejskim Programie Aktywności Lokalnej na lata 2012 – 2015
- 5- Miejskim Programie Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie
- 6- Miejskim Programie Rozwiązywania Problemów Alkoholowych
- 7- Miejskim Programie Przeciwdziałania Narkomanii.

Zaspokajanie zbiorowych potrzeb wspólnoty lokalnej należy do zadań własnych gminy. Dotychczasowy katalog spraw należących do zadań własnych gminy, zawarty art. 7 ustawy z dnia 8 marca 1990r. o samorządzie gminnym, został rozszerzony z dniem 1 stycznia 2012r. o zadania dotyczące wspierania rodziny i systemu pieczy zastępczej. Rozszerzeniem tych obowiązków są postanowienia ustawy z dnia 9 czerwca 2011r. o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej, która wprowadza nowe zadania, zarówno na płaszczyźnie organizacyjnej jak i finansowej. Pracę z rodziną organizuje gmina lub podmiot, któremu gmina zleciła realizację tego zadania, na podstawie przepisów o działalności pożytku publicznego i o wolontariacie. Priorytetowymi działaniami gminy na rzecz wspierania rodziny i systemu pieczy zastępczej są:

- obowiązek opracowywania przez samorzady gmin lokalnych programów wspierania rodzin wychowujących małoletnie dzieci,
- konieczność stosowania wczesnej profilaktyki społecznej dla młodych rodzin,
- środowiskowe formy opieki pozarodzinnej dla dzieci i młodzieży w wieku szkolnym,
- wprowadzenie stanowiska asystenta rodziny, który niezależnie od pracowników socjalnych zajmowałby się wyłącznie pomocą i pracą z rodziną,
- wprowadzenie koordynacji wszystkich instytucji i służb zobowiązanych do wspierania rodziny.

Nowa regulacja prawna zakłada wprowadzenie asystenta rodziny na poziomie samorządu gminnego. Celem pracy asystenta będzie osiągnięcie przez rodzinę podstawowego poziomu stabilności życiowej, która umożliwi jej wychowywanie dzieci. Jego głównym zadaniem będzie niedopuszczenie do oddzielenia dziecka od rodziny lub umożliwienie jak najszybszego powrotu dziecka umieszczonego w pieczy zastępczej do rodziców. Asystent rodziny będzie również udzielał kompleksowego wsparcia pełnoletnim wychowankom opuszczającym rodziny zastępcze. Finansowanie powyższych działań, jako zadań własnych gminy, musi znaleźć odzwierciedlenie w jej budżecie. W przypadku umieszczenia dziecka w pieczy zastępczej gmina będzie również

ponosiła koszty utrzymania dziecka w rodzinie zastępczej lub placówce opiekuńczo-wychowawczej.

2. Charakterystyka społeczno- ekonomiczna

Międzyrzec Podlaski położony jest w północnej części województwa lubelskiego, na skrzyżowaniu głównych szlaków komunikacyjnych wschód-zachód (Moskwa-Warszawa-Berlin) drogowego E30 i kolejowego oraz drogi Nr 19 północ-południe (Białystok-Lublin-Rzeszów). Miasto liczy 17421 mieszkańców, w tym nieznacznie większość stanowią kobiety tj. 51% oraz osoby w przedziale wiekowym 20-59 lat tj. 59% ogólnej liczby mieszkańców. Systematycznie od 10 lat obserwuje się spadek liczby ludności miasta. Głównymi przyczynami tego zjawiska jest migracja ludzi młodych oraz niż demograficzny. Zjawiskiem niepokojącym jest także spadek liczby urodzeń.

Ludność miasta Międzyrzec Podlaski

Lata	Liczba ludności	Liczba urodzeń	Liczba zgonów
2009	17561	179	171
2010	17477	200	126
2011	17421	167	142

Na terenie miasta Międzyrzec Podlaski funkcjonuje 4963 gospodarstwa domowe, w większości połączone więzami biologicznymi i stanowiące rodziny.

Urząd Stanu Cywilnego zanotował w 2011 roku zawartych 185 małżeństw, w porównaniu z 217 zawartymi w 2010r. i 238 zawartymi w 2009r.

Przygotowaniem młodych par do małżeństwa zajmuje się Katolicka Poradnia Rodzinna działająca na terenie miasta, a obejmująca swym zasięgiem Dekanat Międzyrzecki.

Z danych Dekanatu Międzyrzeckiego wynika, że w 2011r. udzielono porad przedmażeńskich 143 parom, w porównaniu z 2010r. 172 porady i w 2009r. również 172 porady. W Katolickiej Poradni Rodzinnej, poza przygotowaniem narzeczonych do sakramentu małżeństwa, prowadzone jest poradnictwo dotyczące właściwej komunikacji w małżeństwie i rodzinie, a także edukacja w zakresie odpowiedzialnego rodzicielstwa, w tym umiejętności stosowania naturalnych metod diagnozowania płodności i planowania rodziny. Działalność Poradni obejmuje również pomoc psychologiczną i prawną rodzinom zagrożonym kryzysem oraz pomoc uzależnionym i współuzależnionym członkom rodzin. W Poradni można skorzystać z porad psychologiczno-pedagogicznych, rodzinno-psychologicznych oraz prawnych. Pracownicy Poradni organizują także spotkania z młodzieżą w szkołach ponadgimnazjalnych.

Na podstawie danych statystycznych dla Województwa Lubelskiego oraz uzyskanych z Urzędu Stanu Cywilnego w Międzyrzec Podlaskim można stwierdzić, że coraz trudniej jest utrzymać małżeństwo. W ostatnim okresie znacznie wzrosła liczba rozwodów, skróceniu ulega również staż małżeństw, które decydują się na rozwiązanie związku małżeńskiego.

Rozwody na tle regionu

Liczba rozwodów	2008	2009	2010	2011
Województwo Lubelskie	1939	2814	2483	-
Międzyrzec Podlaski	-	32	46	60

Sytuacja ekonomiczna rodzin uwarunkowana jest możliwościami lokalnego rynku pracy. Na terenie

miasta Międzyrzec Podlaski funkcjonuje mała liczba podmiotów, prowadzących działalność produkcyjną, korzystną ze względu na tworzenie nowych miejsc pracy, trwałość zatrudnienia oraz możliwości dostosowywania się do zmiennych wymogów rynku oraz wdrażania nowoczesnych technologii. Istniejące zakłady przemysłowe działają głównie w branży przetwórstwa rolno-spożywczego. Lokalne zaplecze rynku pracy stanowią placówki edukacyjno-wychowawcze (przedszkola, szkoły), placówki ochrony zdrowia publiczne i niepubliczne oraz urzędy użyteczności publicznej. W ostatnich latach nastąpił również rozwój handlu (jednak głównie w kierunku obiektów handlowych wielkopowierzchniowych) oraz podstawowych usług dla ludności. Miasto wzbogaciło się o nowoczesne obiekty świadczące usługi gastronomiczne i hotelarskie. W latach 2009-2011 na terenie miasta działało 55 podmiotów gospodarczych sektora publicznego oraz ok. 1000-1500 podmiotów sektora prywatnego, oprócz tego rocznie ok. 100 przedsiębiorców zawieszało prowadzenie działalności gospodarczej i ok. 100 całkowicie rezygnowało z tej formy aktywności zawodowej.

Władze miasta Międzyrzec Podlaski, pragnąc wzmocnić ofertę inwestycyjną miasta, realizują nowe projekty infrastrukturalne, zachęcając potencjalnych inwestorów do podejmowania działalności gospodarczej w Międzyrzeczu Podlaskim. Duży nacisk kładzie się również na rozwój turystyki i rekreacji, korzystając z lokalnych walorów miasta i regionu oraz podejmując liczne działania w zakresie ochrony środowiska naturalnego.

Pomimo tych działań na terenie miasta obserwuje się duży poziom bezrobocia wśród mieszkańców. Stopa bezrobocia na terenie Powiatu Bialskiego od lat znacznie przewyższa wskaźnik ogólnokrajowy i jest charakterystyczna dla tej części regionu województwa lubelskiego obejmującego swym zasięgiem powiaty: lubartowski, parczewski, radzyński i bialski, łącznie z miastem Biała Podlaska.

Stopa bezrobocia w latach 2008-2011

Wyszczególnienie	2008	2009	2010	2011	1.01.2012
Polska	9,5	11,9	12,3	12,5	13,2
Województwo Lubelskie	11,3	12,8	13,0	13,3	14,1
Powiat Bialski	12,4	14,2	13,2	15,2	15,9
m. Biała Podlaska	13,2	15,6	14,0	15,2	15,7
m. Międzyrzec Podlaski	15,8 ¹⁾	14,2 ¹⁾	13,2 ¹⁾	-	-

¹⁾ Baza danych lokalnych Urzędu Statystycznego
pozostałe dane Powiatowego Urzędu Pracy

Na podstawie danych statystycznych dla miasta i regionu można stwierdzić, że w dalszym ciągu dużym problemem Powiatu Bialskiego, w tym i miasta Międzyrzec Podlaski jest utrzymujący się od lat wysoki poziom bezrobocia, w porównaniu ze wskaźnikiem ogólnokrajowym.

Przeciwdziałanie tak niekorzystnym zjawiskom społecznym i ekonomicznym na poziomie samorządu lokalnego jest nieskuteczne, z uwagi na zasięg oddziaływania i możliwości samorządu. Jedynie działania w zakresie wspierania na szczeblu pomocy społecznej mogą chwilowo rozwiązać problemy materialno-bytowe mieszkańców.

3. Warunki mieszkaniowe

Miasto Międzyrzec Podlaski prowadzi, na skalę większą niż podobne jednostki samorządowe, gospodarkę mieszkaniową, gdzie duże koszty generowane są przez komunalne zasoby mieszkaniowe.

Wg stanu na dzień 31.12.2011r. międzyrzecki samorząd posiadał w komunalnym zasobie mieszkaniowym 128 lokali socjalnych, w 17 budynkach i 231 lokali mieszkalnych w 33 budynkach. Zasoby mieszkaniowe generują dodatkowe koszty spowodowane niskimi dochodami lub brakiem dochodów najemców i użytkowników tych mieszkań. Wg stanu na dzień 31.12.2011r. zaległości czynszowe wobec miasta, powyżej trzech miesięcy wynoszą 806.661,61-zł. Miasto kierowało i kieruje do komornika nakazy zapłaty o ściągnięcie należności czynszowych, jednak do budżetu przekazywane są minimalne kwoty, ze względu na ubóstwo najemców i użytkowników komunalnych zasobów mieszkaniowych. Z powodu niskich dochodów mieszkańców miasta w 2011r. wypłacono dodatki mieszkaniowe dla 350 rodzin, na kwotę 675.403,- zł.

Obowiązkiem samorządu jest zapewnienie schronienia socjalnego osobom eksmitowanym z dotychczas zajmowanych mieszkań. W bieżącym roku miasto musi zapewnić 18 lokali socjalnych rodzinom eksmitowanym w 8 przypadkach z mieszkań prywatnych, w 5 z mieszkań spółdzielczych oraz w 5 z mieszkań komunalnych.

Zapotrzebowanie na mieszkania komunalne w mieście jest nadal duże ponieważ oczekujących na mieszkania komunalne na 31.12.2011r. zarejestrowano w ilości 77 rodzin.

Obecnie popyt na mieszkania zaspokajany jest głównie poprzez realizacje budownictwa mieszkaniowego jednorodzinne, realizowanego przez inwestorów prywatnych i wielorodzinne, realizowanego przez Spółdzielnię Mieszkaniową w Międzyrzeczu Podlaskim oraz firmę „Budomex” w Białej Podlaskiej. W 2011r. Spółdzielnia Mieszkaniowa zasiedliła 20 lokali w nowo wybudowanym bloku przy ul.Brzeskiej i rozpoczęła budowę nowego 20-rodzinne bloku. Natomiast z budynku dewelopera firmy „Budomex” zasiedlonych zostało tylko połowę mieszkań i pozostają do zasiedlenia 32 mieszkania. Miasto przygotowało również teren do realizacji budownictwa socjalnego.

4. Ochrona zdrowia

Miasto Międzyrzec Podlaski posiada stosunkowo dobrą ofertę usług opieki zdrowotnej oraz wsparcia i rehabilitacji osób niepełnosprawnych. Na terenie miasta funkcjonuje Samodzielny Publiczny Zakład Opieki Zdrowotnej, w skład którego wchodzi Szpital Powiatowy (z Oddziałami Chorób Wewnętrznych, Chirurgii Urazowej i Ogólnej, Dziecięcym, Położniczo-Ginekologicznym, Rehabilitacyjnym oraz Zakłady Diagnostyki Laboratoryjnej i Obrazowej RTG) oraz Poradnie Neurologiczna, Otolaryngologiczna, Chirurgii Ogólnej, Stomatologiczna, Ginekologiczno-Położnicza, Alergologiczna. Podstawowa opieka zdrowotna realizowana jest przez dwa Niepubliczne Zakłady Opieki Zdrowotnej, w ramach których 10 lekarzy rodzinnych świadczy usługi opieki zdrowotnej. W strukturze miejskiego systemu opieki zdrowotnej funkcjonują również inne niepubliczne poradnie zdrowotne: rehabilitacji ruchowej, stomatologiczne, psychologiczna, pielęgniarek i położnych. W odpowiedzi na rosnące zapotrzebowanie na usługi opieki zdrowotnej obserwuje się rozwój tej dziedziny życia społecznego, powstają nowe niepubliczne zakłady opieki zdrowotnej oraz prywatne gabinety lekarskie, m.in. stomatologiczne, ginekologiczno-położnicze. W roku 2011 na terenie miasta funkcjonowało również 10 aptek i jeden sklep zaopatrzenia ortopedycznego.

5. Edukacja

W roku szkolnym 2011/12 na terenie miasta Międzyrzec Podlaski funkcjonują 4 przedszkola (w tym 3 publiczne i 1 niepubliczne), 3 publiczne szkoły podstawowe i gimnazja, 3 szkoły ponadgimnazjalne, Specjalny Ośrodek Szkolno-Wychowawczy, Szkoła Muzyczna i dwie placówki kształcenia dorosłych oraz Poradnia Psychologiczno-Pedagogiczna.

Ilość dzieci w placówkach oświatowych na terenie miasta w roku szkolnym 2011/12

Rodzaj placówki	Liczba uczniów w placówce			Organ prowadzący
	2009/2010	2010/2011	2011/2012	
Przedszkola publiczne	462	448	429	samorząd gminny
Przedszkole niepubliczne	36	36	36	osoba prywatna
Szkoły podstawowe	1172	1158	1194	samorząd gminny
Gimnazja	625	658	672	samorząd gminny
Szkoły ponadgimnazjalne, w tym:	2102	1732	1580	samorząd powiatowy
Liceum Ogólnokształcące	464	452	450	
Zespół Szkół Ekonomicznych	697	620	561	
Zespół Szkół Ponadgimnazjalnych	671	660	569	
Specjalny Ośrodek Szkolno-Wychowawczy	92	90	101	samorząd gminny
Szkoła Muzyczna I stopnia	69	70	73	Ministerstwo Kultury

W roku szkolnym 2011/12 obserwuje się niewielki wzrost liczby uczniów na poziomie kształcenia podstawowego, łącznie w podstawówkach i gimnazjach. Z uwagi na niewystarczającą, w stosunku do sygnalizowanych potrzeb, liczbę miejsc w przedszkolach publicznych, więcej dzieci w wieku przedszkolnym uczęszcza do klas „0” w szkołach podstawowych. Natomiast na poziomie szkół ponadgimnazjalnych obserwuje się systematyczny spadek liczby uczniów, spowodowany niżem demograficznym w tej grupie wiekowej. Rośnie natomiast liczba wychowanków w placówkach kształcenia specjalnego, funkcjonujących w strukturze organizacyjnej Specjalnego Ośrodka Szkolno-Wychowawczego. Ośrodek obok edukacji specjalnej i wychowania, prowadzi działalność rehabilitacyjną oraz wsparcie logopedyczne i psychologiczne dzieci poprzez wczesne wspomaganie rozwoju, przedszkole specjalne, szkołę podstawową i gimnazjum specjalne. W roku 2012 oferta Ośrodka zostanie wzbogacona o ponadgimnazjalną placówkę kształcenia specjalnego, w zakresie przygotowania zawodowego.

Na terenie miasta od 10 lat funkcjonują Warsztaty Terapii Zajęciowej, zorganizowane i prowadzone przez Podlaskie Stowarzyszenie Osób Niepełnosprawnych z siedzibą w Międzyrzecu Podlaskim.

Warsztat oferuje zajęcia terapeutyczne w pracowniach, zajęcia kulturalno-rekreacyjne, zajęcia na basenie, wsparcie psychologiczne i opiekę medyczną.

Wszystkie placówki edukacyjne, niezależnie od szczebla i formy kształcenia, zatrudniają pedagoga lub psychologa, który udziela pomocy i wsparcia uczniom oraz rodzicom dzieci borykających się z trudnościami w nauce lub sprawiających trudności wychowawcze w szkole, lub otoczeniu dziecka. Specjalistyczną pomoc w tym zakresie świadczy również Poradnia Psychologiczno-Pedagogiczna, udzielając wsparcia psychologicznego, pedagogicznego i logopedycznego dzieciom i ich rodzicom. Młodzież w wieku 15-25 lat może korzystać także z pomocy Młodzieżowego Centrum Kariery udzielającego wsparcia w procesie wejścia na rynek pracy ludzi młodych, uzyskania i utrzymania zatrudnienia, kształtowania kariery zawodowej, samopoznania poprzez usługi poradnictwa zawodowego i szkoleń. MCK umożliwia młodzieży dostęp do kompleksowego, ogólnopolskiego systemu informacji, poradnictwa zawodowego, pośrednictwa pracy i specjalistycznych szkoleń, ukierunkowanych na młodocianego odbiorcę. W Międzyrzeczu Podlaskim organizowane są rokrocznie targi pracy dla młodzieży, na które zapraszani są przedstawiciele pracodawców. Młodzieżowe Centrum Kariery usługi doradczo-szkoleniowe świadczy nieodpłatnie.

6. Kultura i sport

Lokalne zasoby instytucjonalne i społeczne, wynikające z aktywności mieszkańców Miasta Międzyrzec Podlaski w dziedzinie kultury tworzą: Miejski Ośrodek Kultury, Miejska Biblioteka Publiczna, organizacje pozarządowe działające w zakresie kultury i nauki: Towarzystwo Przyjaciół Nauk, Międzyrzeckie Stowarzyszenie Teatralne, Stowarzyszenie Miłośników Historii Międzyrzecza Podlaskiego. Miłośnikom kultury zapewnia rokrocznie szereg inicjatyw m.in. Dni Międzyrzecza, Międzyrzecki Festiwal Sztuki, Dni Teatru, Ogólnopolski Plener Malarski, Ogólnopolski Turniej Tańca Towarzyskiego, Turniej Tańca Break Dance, Przegląd Zespołów rockowych „Rock w MOK”, Ogólnopolski Przegląd Satyryków i Łgarzy.

Miasto Międzyrzec Podlaski oferuje różnorodne formy aktywnego wypoczynku organizowanego przez Miejski Ośrodek Sportu i Rekreacji (stadion piłkarski z bieżnią lekkoatletyczną, korty tenisowe, pływalnia, sauna, siłownia, 2 boiska ze sztuczną nawierzchnią, sztuczne lodowisko) oraz organizacje pozarządowe działające w zakresie sportu i rekreacji m.in.: Klub Sportowy „MOSiR Huragan”, uczniowskie kluby sportowe, Stowarzyszenie Rozwoju Żeglarstwa, Koło Wędkarskie „Złoty Karaś”, Klub Peintballowy. Aktualnie trwają prace budowlane na obiekcie kąpieliska miejskiego oraz stancji żeglarskiej, docelowo zmierzające do rozszerzenia oferty rekreacyjnej tych miejsc wypoczynku.

7. Bezpieczeństwo publiczne

Nad przestrzeganiem porządku publicznego i bezpieczeństwem mieszkańców czuwają funkcjonariusze Komisariatu Policji, Straży Miejskiej, Jednostki Ratowniczo-Gaśniczej Państwowej Straży Pożarnej oraz 3 Ochotnicze Straże Pożarne.

Według sprawozdań Komendanta Komisariatu Policji przestępczość w rejonie działania Międzyrzeckiego Komisariatu nieznacznie wzrasta. Szczególnie niepokojącym jest wzrost przestępczości wśród nieletnich, którzy w 2011r. popełnili 82 przestępstwa, w stosunku do 2010r. gdzie tego typu zdarzeń zanotowano w ilości 20 czynów karalnych. Do najczęściej występujących wśród nieletnich przestępstw należały bójki, kradzieże i wymuszenia rozbójnicze. Jednak największe problemy wśród nieletnich występują na tle łamania ustawy o przeciwdziałaniu narkomanii, natomiast wśród dorosłych, ustawy o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi.

Straż Miejska w 2011r. wzmogła działania prewencyjne podwajając kontrole punktów sprzedaży i podawania alkoholu oraz zwiększyła nadzór nad miejscami nieformalnych zgromadzeń młodzieży. Jednostka Ratowniczo-Gaśnicza Państwowej Straży pożarnej zanotowała w 2011r. 200 zdarzeń zagrożenia pożarowego, w tym 55 pożarów.

8. Działania profilaktyczne wspierające rodzinę

W 2011r. Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej w Międzyrzecu Podlaskim objął szeroko rozumianym wsparciem 431 rodzin, w tym niepełnych 149, zaś wielodzietnych 108, w których wychowywało się 877 dzieci niepełnoletnich. Rodziny te dotknięte są ubóstwem, które generuje występowanie patologii społecznej.

Z danych Sądu Rejonowego III Wydział Rodzinny i Nieletnich w Radzynie Podlaskim wynika, iż w latach 2009-2011r. na terenie Międzyrzecza Podlaskiego Sąd wydał 27 postanowień o ograniczeniu i pozbawieniu władzy rodzicielskiej poprzez:

- nadzór kuratora 13 rodzin, w których wychowywało się 26 dzieci,
- zobowiązanie rodziców do odpowiedzialnego nadzoru 2 rodziny, w których wychowywało się 2 dzieci,
- skierowanie do placówki opiekuńczo-wychowawczej 1 rodzina, w której wychowywało się 3 dzieci,
- postanowienie o umieszczeniu w rodzinie zastępczej 11 rodzin, w których wychowywało się 16 dzieci.

U wielu rodzin objętych pracą socjalną Miejskiego Ośrodka Pomocy Społecznej w Międzyrzecu Podlaskim lub nadzorem kuratora Sądu Rejonowego w Radzynie Podlaskim, występują liczne problemy w opiece nad dziećmi m.in. zaniedbywanie nauki, nie realizowanie obowiązku szkolnego, zagrożenie demoralizacją, niska samoocena, złe warunki socjalno-bytowe, uzależnienie rodziców od alkoholu. Brak odpowiedniego, specjalistycznego wsparcia dla tych rodzin powoduje potencjalne zagrożenie związane z koniecznością umieszczenia dzieci w pieczy zastępczej.

Z danych Powiatowego Centrum Pomocy Rodzinie w Białej Podlaskiej wynika, że w latach 2009-2011r. pozbawionych było opieki rodziców naturalnych 115 dzieci, pochodzących z międzyrzeckich rodzin. Opieka zastępcza nad nimi sprawowana była w różnych formach:

- 71 dzieci przebywało w rodzinach zastępczych spokrewnionych z dzieckiem,
- 19 dzieci przebywało w rodzinach zastępczych niespokrewnionych z dzieckiem,
- 11 dzieci przebywało w rodzinnych domach dziecka,
- 14 dzieci przebywało w placówkach socjalizacyjnych

Na terenie miasta Międzyrzec Podlaski działają 4 świetlice, w tym 3 świetlice środowiskowe (2 prowadzone przez ochotnicze straże pożarne i 1 przez spółdzielnię mieszkaniową) i 1 świetlica socjoterapeutyczna, prowadzona przez Stowarzyszenie Rodzicielstwa Zastępczego „Jedno Serce” z siedzibą w Żabcach. Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej od 3 lat współpracuje ze świetlicą w zakresie pomocy dzieciom z trudnościami wychowawczymi i edukacyjnymi. Podejmowane są także wspólne kroki w zakresie oddziaływania na środowisko rodziny i najbliższego otoczenia wychowanków świetlicy.

1. Pomoc społeczna

Pomoc społeczna umożliwia przewyżanie trudnych sytuacji życiowych tym, którzy nie są w stanie sami ich pokonać, wykorzystując własne możliwości, uprawnienia i zasoby. Zadaniem pomocy społecznej jest także zapobieganie trudnym sytuacjom życiowym poprzez podejmowanie działań zmierzających do usamodzielnienia osób i rodzin oraz ich integracji ze środowiskiem.

Pomoc społeczną organizują organy administracji rządowej i samorządowej, współpracując w tym zakresie na zasadzie partnerstwa z organizacjami społecznymi i pozarządowymi, Kościołem Katolickim, innymi kościołami, związkami wyznaniowymi oraz osobami fizycznymi.

Liczba rodzin i osób korzystających z pomocy udzielanej przez MOPS w Międzyrzecu Podlaskim

Wyszczególnienie	2009	2010	2011
Liczba rodzin korzystających z pomocy społecznej	1357	1313	1246
Liczba osób w tych rodzinach	2583	2419	2299
Odsetek osób korzystających z pomocy, do liczby mieszkańców miasta	14,7%	13,8%	13,2%
Odsetek osób korzystających z pomocy, do liczby mieszkańców powiatu	16,50	15,80	-

Również z danych Ministerstwa Pracy i Polityki Społecznej wynika, że w dalszym ciągu duża liczba osób i rodzin zagrożonych ubóstwem i marginalizacją społeczną zmuszona jest korzystać z pomocy społecznej.

Jednak dane te nie odzwierciedlają w pełni problemów, z którymi borykają się rodziny, a szczególnie wielodzietne. Ponadto pewnej grupie rodzin nie przysługują żadne świadczenia rodzinne, czy świadczenia pomocy społecznej, gdyż ich dochód często minimalnie przekracza próg dochodowy, którego wysokość nie była rewaloryzowana od 2006r. i wynosi:

- a) dla osoby samotnie gospodarującej, której dochód nie przekracza 477,-zł miesięcznie,
- b) dla osoby w rodzinie, której dochód nie przekracza 351,-zł miesięcznie,
- c) dla rodziny, której dochód nie przekracza sumy kwot kryterium dochodowego na osobę w rodzinie,

przy jednoczesnym wystąpieniu co najmniej jednego z powodów wymienionych w art. 7 pkt 2-15 ustawy o pomocy społecznej lub innych okoliczności uzasadniających udzielenie pomocy społecznej.

Do dominujących powodów przyznawania pomocy społecznej w latach 2009-2011 należały: bezrobocie, ubóstwo, niepełnosprawność, bezradność w sprawach opiekuńczo-wychowawczych i prowadzeniu gospodarstwa domowego, potrzeba ochrony macierzyństwa (szczególnie w rodzinach niepełnych) oraz alkoholizm.

Powody udzielenia świadczeń z pomocy społecznej na terenie miasta Międzyrzec Podlaski

Rodzaj trudnej sytuacji życiowej	Liczba rodzin otrzymujących świadczenia		
	2009	2010	2011
bezrobocie	482	495	489
ubóstwo	401	398	381
niepełnosprawność	241	213	196
bezradność w sprawach opiekuńczo-wychowawczych, w tym	242	207	193
- rodziny wielodzietne - rodziny niepełne	69	61	65

	185	159	141
potrzeba ochrony macierzyństwa, w tym wielodzietność	164	165	151
	98	83	62
alkoholizm ilość osób w rodzinach	72	59	64
	164	142	139

Poziom życia rodzin o dochodzie uprawniającym do świadczeń z pomocy społecznej nie wystarcza nawet na zabezpieczenie podstawowych potrzeb warunkujących przeżycie, a pewnym jest że odbywa się to ze szkodą dla zdrowia (niedożywienie) i funkcjonowania w społeczeństwie, powodując wykluczenie, nieuchronnie zmierzające do odstawienia osoby lub rodziny na margines społeczny.

Cytując wyniki badań ekonomistów i polityków społecznych dowiadujemy się, że w ciągu ostatniej dekady Polska poradziła sobie z problemem dotkliwej biedy. Jej poziom spadł dwukrotnie, z 12% w latach 2001-2005 do 5,7% w 2009r. ludności żyjącej poniżej granicy ubóstwa dochodowego. Progi dochodowe nie pozwalają na udzielanie wsparcia finansowego tym którzy z powodu sytuacji życiowej tej pomocy potrzebują, ponieważ dochód ich przekracza 351,-zł lub 477,-zł miesięcznie.

Ekonomiści społeczni alarmują, że w roku ubiegłym wkroczyliśmy w „niedorzeczny” stan, gdzie minimum egzystencji przewyższyło znacznie progi dochodowe uprawniające do udzielenia pomocy społecznej. Szacunkowy koszyk minimum egzystencji składa się z najbardziej podstawowych produktów, w ilości umożliwiającej biologiczne przeżycie. Zaspokajanie potrzeb na poziomie minimum egzystencji grozi utratą zdrowia. Minimum egzystencji przeliczone na złotówki wynosi za 2010r. 472,72 zł dla osoby samotnie gospodarującej, przy kryterium dochodowym w pomocy społecznej dla tej kategorii – 477,-zł.

Dla rodziny z dwójką dzieci np. próg przeżycia został wyliczony na 1607,93 (401,98 zł na osobę). Tymczasem świadczenie z pomocy społecznej może być przyznane, jeżeli dochód nie przekracza 351,-zł na osobę.

Osoba posiadająca emeryturę, w wysokości 500,-zł samotnie gospodarująca, nie może liczyć na pomoc społeczną, może jedynie liczyć na jednorazowy specjalny zasiłek celowy, który nie może przekroczyć (art. 41 ustawy o pomocy społecznej) wartości kryterium dochodowego uprawniającego do świadczeń z pomocy społecznej w wysokości 351,-zł.

Bieda zawsze z czegoś wynika, jest okolicznością uprzednich zdarzeń losowych lub niedomagań. Niezaspokojenie potrzeb prowadzi do różnych rodzajów wykluczenia, co rodzi frustracje, a u młodzieży wywołuje niebezpieczną radykalizację nastrojów. Państwo powinno mieć odpowiednią politykę społeczną wobec młodych, ukierunkowaną na:

- skuteczną zatrudnieniowo edukację,
- wsparcie w zdobyciu mieszkania,
- rozwój infrastruktury pozwalającej godzić pracę i kształcenie z funkcjami rodzinnymi.

Brak zatrudnienia nie pozwala wielu rodzinom i osobom na zaspokajanie potrzeb niezbędnych do samodzielnej egzystencji. Jest również przyczyną powstania dysfunkcji w rodzinach, degradacji społecznej rodzin, a nawet patologii. W miarę wydłużania się czasu trwania takiego stanu, problemy powyższe nasilają się i prowadzą do: ubóstwa, frustracji, marginalizacji, wycofania się z życia społecznego. Wobec powyższego niezbędne jest aktywne wsparcie rodzin przez samorząd, instytucje i placówki, mające w kręgu swojego oddziaływania rodzinę oraz współdziałanie na tej płaszczyźnie z organizacjami pozarządowymi i Kościołem, w dążeniu do integracji społeczności lokalnej na rzecz systematycznej poprawy warunków życia mieszkańców.

Ilość świadczeń pieniężnych udzielanych przez MOPS w podziale na rodzaj świadczenia

Rodzaj świadczeń	2009	2010	2011
------------------	------	------	------

Zasiłki stałe	59	51	55
Zasiłki okresowe	359	374	375
Posiłki, w tym dożywianie dzieci	1825	1712	1621
	692	581	539
Zasiłki celowe	613	617	613
Odpłatność za pobyt w Domu Pomocy Społecznej	7	7	8

Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej realizuje również zadania z zakresu administracji rządowej, na podstawie przepisów ustawy z dnia 28 listopada 2003r. o świadczeniach rodzinnych oraz ustawy z dnia 7 września 2007r. o pomocy osobom uprawnionym do alimentów. Świadczenia rodzinne w formie zasiłków i dodatków do zasiłków otrzymują rodziny z dziećmi, których dochód na osobę w rodzinie nie przekracza 504,-zł miesięcznie kryterium ustawowego w/w ustawy lub 583,-zł jeżeli członkiem rodziny jest dziecko legitymujące się orzeczeniem o niepełnosprawności.

Liczba rodzin pobierających świadczenia rodzinne

Lp.	Wyszczególnienie	2009	2010	2011
1.	Liczba rodzin pobierających zasiłek rodzinny, w tym:	1226	1088	1031
	na 1 dziecko	538	477	461
	na 2 dzieci	449	401	374
	na 3 dzieci	168	142	137
	na 4 dzieci i więcej	71	68	59
2.	Liczba rodzin pobierających świadczenia rodzinne (w tym zasiłek rodzinny oraz dodatki, świadczenia opiekuńcze, zasiłek pielęgnacyjny, zapomoga z tyt. urodzenia dziecka)	1375	1257	1230

Konstytucyjny obowiązek wspierania osób ubogich, które nie są w stanie samodzielnie zaspokoić swoich potrzeb i nie otrzymują należnego im wsparcia od osób należących do kręgu zobowiązanych wobec nich do alimentacji realizowany jest przez MOPS, jako zadanie zleczone z zakresu administracji rządowej w formie świadczeń z funduszu alimentacyjnego. W sytuacji bezskuteczności egzekucji alimentów przyznanych przez Sąd Rodzinny, świadczenia z funduszu alimentacyjnego wypłacane są przez Ośrodek. Świadczenia przysługują osobie do 18 roku życia, jeżeli dochód na osobę w rodzinie nie przekracza kryterium ustawowego 725,-zł.

MOPS we współpracy z organizacjami pozarządowymi od kilku lat organizuje także pomoc rzeczową w formie żywności. Żywność przekazywana potrzebującym pochodzi z Lubelskiego Banku Żywności (mąka, cukier, mleko, ryż, kasze, makaron, sery twarde, płatki zbożowe, dania

gotowe, kawa zbożowa itp.) oraz ze środków własnych miasta (wędlina w okresach przedświątecznych). Z tej formy pomocy korzysta średnio rocznie 2500 mieszkańców miasta.

Zadaniem pomocy społecznej obok realizacji świadczeń pieniężnych i niepieniężnych jest również prowadzenie i rozwój niezbędnej infrastruktury socjalnej. Jednostki pomocy społecznej o zasięgu lokalnym i ponadgminnym finansowane są przez samą gminę, powiat lub ich prowadzenie zlecane jest innym podmiotom m.in. organizacjom pozarządowym. Podstawową strukturą pomocy społecznej w gminach są Ośrodki Pomocy Społecznej, które realizują zadania gmin w tym zakresie najczęściej w formie pieniężnej i pracy socjalnej w środowisku zagrożonym kryzysem. Do zadań własnych gmin należy również prowadzenie i zapewnienie miejsc w domach pomocy społecznej i ośrodkach wsparcia o zasięgu gminnym oraz kierowanie do nich osób wymagających opieki.

W Województwie Lubelskim działają 304 jednostki organizacyjne pomocy społecznej, oprócz ośrodków pomocy społecznej, w tym 87 na terenie miasta Lublina. Na terenie Powiatu Bialskiego infrastruktura ta liczy 20 jednostek organizacyjnych, do których należą: 4 domy pomocy społecznej, 3 ośrodki wsparcia, 4 mieszkania chronione, 1 ośrodek interwencji kryzysowej, 5 placówek opiekuńczo-wychowawczych (w tym 1 wsparcia dziennego) oraz 3 jednostki specjalistycznego poradnictwa rodzinnego. Jedną powiatową placówką wsparcia dziennego (Powiatowy Ośrodek Wsparcia dla Osób z Zaburzeniami Psychicznymi) działa na terenie miasta Międzyrzec Podlaski. Całodobową placówką opiekuńczo-wychowawczą w formie internatu dla wychowanków, prowadzi również Specjalny Ośrodek Szkolno-Wychowawczy w Międzyrzeczu Podlaskim. W roku 2009 Miasto Międzyrzec przystąpiło wspólnie z organizacją pozarządową do uruchomienia świetlicy socjoterapeutycznej, którą w oparciu o zlecenie realizacji zadania prowadziła Fundacja na rzecz Osób Niepełnosprawnych „Pierwszy Przyjaciel” w Krzymoszycach. W roku bieżącym w wyniku rozstrzygnięcia konkursowego prowadzenie świetlicy przejęło Stowarzyszenie Rodzin Zastępczych „Jedno Serce” z siedzibą w Żabcach.

ZASOBY INSTYTUCJONALNE

działające w obszarze wspierania rodziny na terenie miasta Międzyrzec Podlaski

1. Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej ul. Piłsudskiego 6
2. Urząd Miasta w Międzyrzeczu Podlaskim ul. Pocztowa 8
3. Miejska Komisja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych ul. Piłsudskiego 6
4. Pełnomocnik Burmistrza ds. przeciwdziałania patologiom społecznym, w tym:
 - Punkt Informacyjno-Konsultacyjny
 - psycholog uzależnień
 - terapeuta uzależnień
5. Katolicka Poradnia Rodzinna ul.Łukowska 6
6. Świetlica Socjoterapeutyczna dla dzieci z problemami wychowawczymi ul.Piłsudskiego 6
7. Klub Abstynenta „OAZA SPOKOJU” ul.Piłsudskiego 6
8. Komisariat Policji ul. Staromiejska 32
9. Miejski Zespół Interdyscyplinarny ds. przeciwdziałania przemocy w rodzinie, z siedzibą w MOPS ul.Piłsudskiego 6
10. Samodzielny Publiczny Zakład Opieki Zdrowotnej – Szpital Powiatowy ul. Warszawska 2-4
11. Niepubliczne Zakłady Opieki Zdrowotnej ul.Wiejska 13, w tym świadczenia zdrowotne podstawowej opieki zdrowotnej lekarza, pielęgniarki środowiskowej i położnej
12. Niepubliczny Zakład Opieki Zdrowotnej „Psyche” ul.Wiejska 13
13. Niepubliczny Zakład Opieki Zdrowotnej Zakład Rehabilitacji „SAJMED” ul.Leśna 2A
14. Zespół Placówek Oświatowych Nr 3 ul.Leśna 2, w tym szkoła podstawowa, gimnazjum sportowe (z oddziałami integracyjnymi) i przedszkole
15. Szkoła Podstawowa Nr 1 i Gimnazjum Nr 1 ul. Warszawska 40,

16. Szkoła Podstawowa Nr 2 i Gimnazjum Nr 2 ul. Partyzantów 8,
17. Przedszkola Samorządowe Nr 2, 4 ul. Przedszkolna 2, Wita Stwosza 1 oraz Przedszkole Niepubliczne ul. Leśna 19
18. Specjalny Ośrodek Szkolno-Wychowawczy ul. Leśna 2A, w tym wczesne wspomaganie rozwoju, przedszkole specjalne, szkoła podstawowa specjalna i gimnazjum specjalne 6, w trakcie realizacji od 1.09.2012r. szkoła przysposabiająca do zawodu
19. Warsztaty Terapii Zajęciowej ul. Zarówie 86
20. Poradnia Psychologiczno-Pedagogiczna ul. Brzeska 16
21. Zespół Szkół Ekonomicznych ul. 3-go Maja 42
22. Liceum Ogólnokształcące ul. Lubelska 57/59
23. Zespół Szkół Ponadgimnazjalnych ul. Warszawska 30
24. Miejski Ośrodek Kultury ul. Warszawska 37
25. Miejski Ośrodek Sportu i Rekreacji ul. Zarówie 86
26. Zespół do Spraw Osób Niepełnosprawnych i Starszych przy Radzie Miasta Międzyrzec Podlaski
27. Młodzieżowe Centrum Kariery ul. Piłsudskiego 6 (dostęp do kompleksowego, ogólnopolskiego systemu informacji, poradnictwa zawodowego, pośrednictwa pracy i szkoleń dla młodzieży (w wieku 15-25lat) oraz wyposażenie jej we wszechstronne umiejętności radzenia sobie w sytuacji dynamicznych zmian społecznych i gospodarczych, tj. umiejętności aktywnego i elastycznego planowania własnego rozwoju zawodowego oraz funkcjonowania na rynku pracy)
28. świetlice środowiskowe (OSP, Spółdzielni Mieszkaniowej)
29. organizacje pozarządowe prowadzące działalność kulturalną i sportową
30. Powiatowy Ośrodek Wsparcia dla Osób z Zaburzeniami Psychicznymi ul. Wiejska 5
31. Powiatowy Urząd Pracy Oddział w Międzyrzec Podlaskim

Miasto Międzyrzec Podlaski w realizacji zadań pomocy społecznej oraz w działaniach prorodzinnych współpracuje z instytucjami o zasięgu powiatowym, do których należą:

1. PCPR w Białej Podlaskiej
2. Komisja ds. Orzekania o Niepełnosprawności w Białej Podlaskiej
3. Sąd Rejonowy III Wydział Rodzinny i Nieletnich i II Zespół Kuratorskiej Służby Sądowej w Radzynie Podlaskim

Miejski Program Wspierania Rodzin na lata 2012-2014 na terenie miasta Międzyrzec Podlaski

Obowiązek wspierania rodziny spoczywa na organach administracji rządowej oraz jednostkach samorządu terytorialnego. Rodzina przeżywająca trudności w wypełnianiu funkcji opiekuńczo-wychowawczych wymaga szczególnego zainteresowania tych instytucji oraz działań spójnych w wielu sferach życia społeczno-gospodarczego i współpracy interdyscyplinarnej. Program niniejszy wskazuje na najczęściej występujące problemy rodziny oraz na złożoność otoczenia w jakim ona funkcjonuje.

Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej w Międzyrzec Podlaskim udziela pomocy finansowej i rzeczowej oraz wsparcia w formie pracy socjalnej rodzinom lub osobom, które znalazły się w trudnej sytuacji życiowej oraz które nie są w stanie jej przezwyciężyć, wykorzystując własne zasoby majątkowe, kompetencje zawodowe i społeczne. Ustawa z dnia 12 marca 2004r. o pomocy społecznej określa katalog sytuacji życiowych uprawniających do świadczeń z pomocy społecznej.

Struktura rodzin z małoletnimi dziećmi w systemie pomocy społecznej w mieście Międzyrzec Podlaski

Ilość rodzin	Ilość dzieci niepełnoletnich	Ilość rodzin niepełnych	Ilość rodzin wielodzietnych	Ilość osób w rodzinie
431	877	149	108	1730

Jednym z powodów udzielania pomocy jest potrzeba ochrony macierzyństwa lub wielodzietności oraz bezradność w sprawach opiekuńczo-wychowawczych. Ilość świadczeń w tych kategoriach pomocy od lat utrzymuje się na stałym poziomie. Świadczenia pieniężne nie rozwiązują wszystkich problemów tych rodzin, szczególnie rodzin wielodzietnych. Trudności wychowawcze potęgowane są oddziaływaniem innych problemów społecznych, szczególnie bezrobociem i ubóstwem. Należy zaznaczyć, że ubóstwo w licznych przypadkach nie wynika jedynie z bezrobocia, ale z niezaradności życiowej oraz braku kompetencji zawodowych i społecznych.

Obecna polityka państwa wobec rodziny nie sprzyja jej przystosowywaniu się do funkcjonowania w warunkach gospodarki rynkowej. Coraz więcej negatywnych czynników oddziałuje na rodzinę, w konsekwencji wzrasta liczba rodzin borykających się z problemem bezrobocia, dostępności do tańszych mieszkań i usług publicznych (w granicach możliwości finansowych rodziny), co z kolei wynika ze spadku poziomu płacy realnej i ograniczeń na rynku pracy. Wg najnowszych badań ponad 40% Polaków uważa się za ludzi biednych, a 93,7% uważa że nie ma wpływu na władzę i jej decyzje. Coraz częstszym zjawiskiem jest niemoc w rozwiązywaniu swoich problemów, prowadząca w konsekwencji do bezradności, uzależnień, przestępczości i przemocy. Zjawiska te nie omijają również dzieci, wobec których, w atmosferze częstych konfliktów na tle niedostatku materialnego, dochodzi do przemocy w rodzinie lub zaniedbań, wynikających z bezradności w sprawach opiekuńczo-wychowawczych.

Transformacja ustrojowa i zmiany w systemie społeczno-gospodarczym Polski doprowadziły do pojawienia się nowych problemów społecznych. Jednym z nich jest tzw. eurosieroctwo, związane z liczną migracją zarobkową poza granice kraju. Dzieci pozostające pod opieką jednego z rodziców przeżywają długotrwałą rozłąkę i czują się sierotami. Nieobecność rodzica powoduje zakłócenia w realizacji podstawowych funkcji rodziny, odbija się na procesie wychowawczym, prowadząc w wielu przypadkach do powstawania w psychice dziecka nieodwracalnych spustoszeń. Niejasną staje się także sytuacja prawna dziecka, w zakresie wykonywania władzy rodzicielskiej przez rodziców. Długotrwała rozłąka małżonków prowadzi także do rozluźnienia więzi między samymi rodzicami, a w konsekwencji do rozwodu i rozbicia rodziny. W Województwie Lubelskim wg. stanu na dzień 10 września 2008r., z powodu wyjazdu rodziców do pracy za granicą 218 dzieci przebywało w zastępczych formach opieki, w tym 30% z nich przebywa w pieczy zastępczej ponad 10 lat. Pewnym jest, że problem „eurosieroctwa” występuje także na terenie miasta Międzyrzec Podlaski, natomiast wymaga on diagnozy i działań wspierających rodziny nim dotknięte.

Trudności rynku pracy oraz relatywnie niski poziom płacy realnej zmuszają oboje rodziców do podejmowania aktywności zawodowej, pozostawiając dzieci bez dostatecznej opieki. Rodzi to pilną potrzebę podejmowania działań w sferze organizacji czasu wolnego dzieci i młodzieży.

Mając powyższe na uwadze należy stwierdzić, że rolą pomocy społecznej jest nie tylko udzielanie wsparcia ekonomicznego, ale przede wszystkim pomoc wszystkim rodzinom zwłaszcza niewydolnym, w realizacji najważniejszych funkcji: wychowawczej, opiekuńczej i socjalizacyjnej. Zadaniem niniejszego Programu jest opisanie istniejącego systemu pracy z rodziną, rozbudowa go

oraz systematyczne doskonalenie form i metod wspierania rodziny i jej członków.

Celem głównym Programu jest realizacja polityki prorodzinnej, rozumianej jako stwarzanie warunków prawnych, ekonomicznych i społecznych umacniających rodzinę, zapewniających jej trwałość, rozwój oraz właściwe wypełnianie przez nią podstawowych funkcji społecznych.

Aby dziecko mogło rozwijać się w rodzinie, a rodzina wypełniała swoje funkcje Miejski Program Wspierania Rodziny przewiduje następujące grupy zadań:

- I- promowanie wartości rodziny poprzez kształtowanie społecznej świadomości roli rodziny, jako podstawowego i najlepszego środowiska funkcjonowania człowieka
- II- wspieranie rodziny w jej prawidłowym funkcjonowaniu, poprzez wzrost umiejętności rodziców w procesie wychowania dzieci i młodzieży
- III- wsparcie materialne rodziny w procesie aktywizacji społecznej i zawodowej, zmierzające do samodzielności ekonomicznej rodziny
- IV- rodzina objęta szerszym i bardziej dostępnym wsparciem w środowisku życia
- V- wspieranie rodzin wielodzietnych

Harmonogram realizacji zadań

Zadanie i sposób realizacji	Realizatorzy	Termin realizacji
<p>I- promowanie wartości rodziny poprzez kształtowanie społecznej świadomości roli rodziny, jako podstawowego i najlepszego środowiska funkcjonowania człowieka</p> <p><i>Uzasadnienie:</i> <i>Każde dziecko do prawidłowego rozwoju potrzebuje rodziny, która otacza je miłością, zapewnia poczucie bezpieczeństwa i zaspakaja jego potrzeby. Z punktu widzenia potrzeb dziecka, rodzina jest podstawowym środowiskiem zapewnienia bezpieczeństwa emocjonalnego, jest naturalnym środowiskiem wychowawczym, w którym główny element stanowią wzajemne relacje zachodzące między jej członkami. Rodzina w sposób świadomy i nieświadomy oddziałuje na osobowość dziecka, przekazuje mu swój system wartości, tradycje, poglądy, ukierunkowuje jego aktywność i postępowanie na całe życie. Pomyślny rozwój dziecka jest możliwy tylko w prawidłowo funkcjonującej rodzinie. Żadna forma zastępcza, nawet najlepiej zorganizowana i finansowana, nie zapewni dziecku prawidłowego wzrostu, rozwoju oraz pełnego procesu socjalizacji, tak jak zapewnia to zdrowa rodzina, z jej tożsamością pokoleniową i wzajemnymi interakcjami.</i></p>		
<p>1. Promowanie i organizowanie różnorodnych form integracji rodzin i społeczności lokalnej:</p> <p>a) środowiskowe spotkania rodzin organizowane przez instytucje oświatowe, kulturalne, sportowe i kościelne,</p> <p>b) umacnianie więzi rodzinnych poprzez wymianę doświadczeń międzypokoleniowych</p> <p>c) wspieranie rozwoju inicjatyw prorodzinnych w zakresie pomocy w prawidłowym funkcjonowaniu rodziny i ukazywaniu pozytywnych wzorców</p> <p>d) propagowanie i wspieranie zdrowego stylu życia wśród dzieci i młodzieży, wolnego od nałogów</p> <p>2. Działalność edukacyjno-informacyjna na rzecz promowania rodziny:</p>	<p>Samorząd gminny i powiatowy, samorządowe jednostki organizacyjne, organizacje pozarządowe, organizacje kościelne</p>	<p>2012-2014</p>

<p>a) edukacja młodego pokolenia prowadzona w przystępnych i ciekawych formach</p> <p>b) poradnictwo rodzinne w zakresie przygotowania do małżeństwa i rodzicielstwa</p> <p>c) lokalna diagnoza świadomości przygotowania do małżeństwa</p> <p>d) organizowanie konkursów o tematyce rodzinnej przez placówki oświatowe i opiekuńczo-wychowawcze</p>		
<p>II- wspieranie rodziny w jej prawidłowym funkcjonowaniu, poprzez wzrost umiejętności rodziców w procesie wychowania dzieci i młodzieży</p> <p><i>Uzasadnienie:</i></p> <p><i>Rodzina jest głównym środowiskiem funkcjonowania dziecka. Pomimo zmian warunków życia współczesnej rodziny, to jest ona nadal niezastąpiona i stanowi naturalne środowisko wychowawcze, w którym młody człowiek uczy się żyć i postępować we właściwy sposób. W sytuacjach kryzysowych, gdy rodzina nie jest w stanie poradzić sobie z problemami zachodzi konieczność udzielenia jej pomocy m.in. poprzez stworzenie sprawnie funkcjonującego systemu poradnictwa specjalistycznego oraz terapii rodzinnej.</i></p>		
<p>1. Propagowanie i inicjowanie działań na rzecz środowiskowych form wspierania rodziny w wychowaniu dzieci:</p> <p>a) tworzenie i wspieranie działalności świetlic środowiskowych</p> <p>b) tworzenie i promowanie działalności grup wsparcia dla rodziców</p> <p>2. Upowszechnianie informacji o uprawnieniach dla rodziny i jej członków oraz o instytucjach i formach pomocy wspierających rodzinę</p> <p>a) organizowanie szkoleń zwiększających kompetencje i kwalifikacje zawodowe osób pracujących na rzecz rodziny</p> <p>b) współpraca z placówkami działającymi na rzecz rodziny (PCPR) lub mających w zakresie oddziaływania dziecko i rodzinę (Sąd Rejonowy Wydział Rodzinny i Nieletnich)</p> <p>c) propagowanie „dobrych praktyk” realizowanych przez innych w zakresie ćwiczenia umiejętności rodzicielskich</p> <p>3. Podejmowanie działań zapobiegających kryzysowi w rodzinie i umożliwiających wyjście z kryzysu:</p> <p>a) tworzenie i doskonalenie systemu wsparcia rodzin bezradnych w sprawach opiekuńczo-wychowawczych (niezależnie od dochodu rodziny)</p> <p>b) wspieranie działań wychowawczych na rzecz dzieci z rodzin niepełnych</p> <p>c) realizacja programów profilaktycznych w zakresie patologii społecznej, we współpracy z instytucjami rządowymi, samorządowymi i organizacjami pozarządowymi</p> <p>d) organizowanie specjalistycznego wsparcia dla ofiar przemocy domowej,</p>	<p>Administracja rządowa, samorządy wszystkich szczebli, samorządowe jednostki organizacyjne, sąd rodzinny, policja, instytucje szkoleniowe organizacje pozarządowe</p>	<p>2012-2014</p>

e) realizacja działań korekcyjno-terapeutycznych wobec sprawców przemocy		
III- wsparcie materialne rodziny w procesie aktywizacji społecznej i zawodowej, zmierzające do samodzielności ekonomicznej rodziny <i>Uzasadnienie:</i> <i>Samodzielność ekonomiczna rodziny jest fundamentem jej samodzielności i sprawności funkcjonowania. Instytucjonalne formy wspierania rodziny pozwalają jej członkom na szybsze przezwyciężenie trudności i powrót do sprawności działania oraz poprawnej realizacji funkcji społecznych, w tym w relacji do dzieci znajdujących się w rodzinie.</i>		
1. Udzielanie wsparcia materialnego rodzinie będącej w kryzysie 2. Realizacja programów integracji społecznej poprzez podniesienie kompetencji zawodowych i społecznych członków rodzin zagrożonych wykluczeniem społecznym 3. Zapewnienie opieki nad małymi dziećmi, poprzez organizowanie klubów dziecięcych, przedszkoli lub opieki domowej 4. Informowanie i wspieranie rodzin borykających się z problemem niepełnosprawności dziecka lub innego członka rodziny 5. Dążenie do poprawy warunków mieszkaniowych rodzin 6. Poszukiwanie rozwiązań na rzecz zapewnienia warunków mieszkaniowych rodzinom najuboższym 7. Podejmowanie współpracy międzyinstytucjonalnej na rzecz aktywizacji społeczno-zawodowej młodzieży (np.MCK szkolenia i doradztwo zawodowe dla młodzieży)	Administracja rządowa, samorządy wszystkich szczebli, samorządowe jednostki organizacyjne, instytucje szkoleniowe	2012-2014
IV- rodzina objęta szerszym i bardziej dostępnym wsparciem w środowisku życia <i>Uzasadnienie:</i> <i>Rodzina to najmniejsza, a jednocześnie bardzo złożona struktura społeczna, ze względu na swą różnorodność, wynikającą z potrzeb, możliwości i wzajemnych interakcji, mających swe źródło w ludzkich charakterach, oczekiwaniach i poziomie rozwoju psycho-fizycznego. Będąc podstawową komórką społeczną, kondycja rodziny ma bezpośredni wpływ na kondycję całego społeczeństwa.</i>		
1. Dążenie do powstania i rozwoju placówek dziennego wsparcia prowadzonych w formie opiekuńczej, specjalistycznej i pracy podwórkowej oraz zachęcanie rodziców do współuczestnictwa w zajęciach tych placówek 2. Wdrożenie systemu wspierania rodzin zagrożonych umieszczeniem dziecka w pieczy zastępczej, w formie asystenta rodziny i rodziny wspierającej 3. Zapewnienie specjalistycznego wsparcia psychologicznego, pedagogicznego i terapeutycznego członkom rodzin 4. Zapobieganie niedożywieniu dzieci z rodzin ubogich 5. Informowanie o formach wsparcia finansowego	Administracja rządowa, samorządy wszystkich szczebli, samorządowe jednostki organizacyjne, kuratorium oświaty,	2012-2014

<p>rodzin oraz realizacja świadczeń</p> <p>6. Pomoc dla dzieci z rodzin nie objętych programami rządowymi w zakresie przygotowania wyprawki szkolnej</p> <p>7. Poszukiwanie subwencionowanych form wypoczynku letniego i zimowego, w tym obozów terapeutycznych dla dzieci z grup ryzyka</p> <p>8. Propagowanie i wspieranie organizacji zajęć pozalekcyjnych i pozaszkolnych organizowanych przez Ośrodek Kultury, Bibliotekę, Ośrodek Sportu i Rekreacji oraz organizacje pozarządowe i kościelne</p> <p>9. Rozwijanie systemu stypendialnego wspierającego finansowo dzieci i młodzież uzdolnioną</p>	<p>organizacje pozarządowe, podmioty gospodarcze</p>	
<p>V- wspieranie rodzin wielodzietnych</p> <p><i>Uzasadnienie:</i></p> <p><i>Prawidłowo funkcjonująca rodzina jest gwarancją rozwoju społeczeństwa, a wspieranie jej rozwoju jest obowiązkiem państwa i jego struktur. Szczególną ochroną i wsparciem powinny być objęte rodziny wielodzietne, które ponoszą większy wysiłek w procesie wychowania i opieki oraz socjalizacji młodego pokolenia.</i></p>		
<p>1. Opracowanie i realizacja programu wspierania rodzin wielodzietnych</p> <p>2. Promowanie rodzin wielodzietnych i przeciwdziałanie negatywnym stereotypom w tym zakresie</p> <p>3. Wspieranie i rozwój poradnictwa rodzinnego</p>	<p>Samorządy wszystkich szczebli, samorządowe jednostki organizacyjne, prywatne podmioty gospodarcze</p>	<p>2012-2014</p>

Rodzina funkcjonuje w wielu wymiarach życia społecznego, dlatego też działania wspierające ją, dla swej skuteczności, powinny mieć wymiar interdyscyplinarny. Wielopłaszczyznowość funkcjonowania rodziny rodzi potrzebę rozwiązań systemowych.

Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej jest koordynatorem Strategii Integracji Polityki Społecznej oraz Systemu profilaktyki i opieki nad dzieckiem i rodziną, w realizacji których uczestniczą instytucje i podmioty mające w zakresie swego oddziaływania dziecko i rodzinę.

Bieżąca współpraca z Miejską Komisją Rozwiązywania Problemów Alkoholowych w realizacji Miejskiego Programu Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych, Miejskiego Programu Przeciwdziałania Narkomanii oraz Miejskiego Programu Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie przynosi również wymierne efekty, w postaci ilości osób kierowanych na leczenie odwykowe oraz osób korzystających z poradnictwa psychologicznego i wsparcia terapeutycznego.

Możliwości infrastrukturalne na poziomie samorządu szczebla podstawowego są ograniczone, dlatego też realizacja działań programowych odbywać się będzie w większości na zasadzie współpracy i współdziałania, wymiany informacji i wspólnego monitorowania procesu wsparcia rodziny w rozwiązywaniu jej problemów.

2. Budżet Programu

Warunkiem wdrażania i realizacji Programu jest zapewnienie w corocznym budżecie określonych środków finansowych na realizację zadań przyjętych w Programie.

Źródła finansowania określone są w uchwale budżetowej Dział 852, Rozdział 85204 – rodziny zastępcze, rodziny wspierające, Rozdział 85201 – placówki opiekuńczo-wychowawcze § 3110, Rozdział 85219 – asystent rodziny § 4170. Wysokość środków na kolejne lata funkcjonowania Programu będą uchwalane rokrocznie przez Radę Miasta.

Ze względu na wagę i znaczenie prawidłowego funkcjonowania rodziny, dla zachowania dobrej kondycji społeczności lokalnej, istnieje potrzeba poszukiwania pozabudżetowych źródeł finansowania zadań w zakresie wspierania rodziny oraz podejmowania współpracy z organizacjami

pozarządowymi działającymi w obszarze specjalistycznego wspierania funkcji opiekuńczo-wychowawczych rodziny.